

MHMP09J3RJW

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV****ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V PRAZE**

Hlavní město Praha – Magistrát hl. m. Prahy	
Odbor památkové péče	
ČÍSLO JEDNACÍ: MHMP	
DORUČENO DNE:	05 -01- 2022
Počet listů dokumentu:	3
Počet listinných příloh:	Počet listů příloh:
Počet a druh nelistinných příloh:	P 11
Převzal:	/ 1 /

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor památkové péče
Oddělení státní správy památkové péče
Ing. Dobrovodská
Jungmannova 35/29
P. O. BOX 800
111 21 Praha 1

Váš dopis čj. / sp. zn.: MHMP 2082968/2021 / S-MHMP 2073015/2021
Ze dne / doručeno dne: 15. 12. 2021 / 16. 12. 2021
Naše čj.: NPÚ-311/104501/2021
Vyřizuje / linka: Ing. arch. Cibulová/277
Spisový znak: 820.2

Praha 5. 1. 2022

Čp. 65, Nové Město, Těšnov 17, Praha 1, Pražská památková rezervace, památka UNESCO

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

k. ú., Nové Město, Čp. 65, Těšnov 17, Praha 1 – obnova střechy.

Přílohy žádosti:

- projektová dokumentace pro stavební povolení rozdělená do čtyř etap (Energy Benefit, Ing. Tomáš Hrabčák, Křenova 3, Praha 6, 11/2021),
- konstrukční detaily,
- technická zpráva.

Popis zamýšlených prací:

Předmětem projektové dokumentace je návrh na kompletní rekonstrukci střešního pláště za účelem odstranění havarijního stavu zatékání. Jedná se o výměnu střešní krytiny i všech nástřešních prvků na celém objektu.

Stávající stav:

- stávající prejzová krytina původní, části s menším sklonem kryty falcovaným měděným plechem včetně klempířských a zámečnických prvků, krytina z měděného plechu byla už v minulosti opakovaně provizorně neodborně opravována. Při prohlídce na místě bylo zjištěno konstrukčně nevhodné napojení plechu na atikovou nadezdívku.

Návrh:

- realizace oprav rozdělena do čtyř časových etap: 1. etapa obnova falcované měděné krytiny na východním křídle se vstupním průčelím, rozdělení zbývajících částí střechy s prejazovou krytinou do druhé až čtvrté etapy (2. etapa severozápadní křídlo, 3. etapa střední část, 4. etapa jihozápadní),
- jako podklad a příprava k projektu byla provedena podrobná dokumentace zaměření konstrukcí a prvků, která bude sloužit jako vzor pro zhotovení kopií,
- demontáž a kompletní výměna souvrství včetně klempířských a zámečnických prvků, doměření detailů dokumentace jednotlivých dílů tak, aby mohly být případně navraceny na původní místo, po sejmutí krytiny provedení kontroly stavu dřevěného prkenného bednění,
- pokládka nových hydroizolačních asfaltových pásů na dřevěné bednění, aplikace strukturní rohože, pokládka krytiny z měděného plechu tloušťky minimálně 1 mm,
- demontáž prejzů včetně laťování, náhrada za kopie pokládané do pokrývačské malty,
- výměna stávajících vikýřů z důvodu jejich dožilého stavu a nevyhovujícího oplechování, bude provedena demontáž jednoho střešního vikýře a rozebrané prvky budou doměřeny, podrobně fotodokumentovány a osazena vzorová kopie včetně obvodového klempířského oplechování bude prezentována k odsouhlasení, zbývajících vikýřů budou zhotoveny až po odsouhlasení organizací památkové péče (MHMP OPP a NPÚ ÚOP PR),
- bylo rozhodnuto nahradit stávající pevné uložení do omítky bez možnosti dilatace a s korunou zakrytou prejazovými hřebenači za účinnější způsob ukončením plechu zatažením pod svislou zídku a zališťováním,
- výměna stávající komínové lávky za širší (400 mm) a prodloužena tak, aby obsluhovala údržbu i zbývajících částí střechy, pod komínovou lávkou umístění kabelové lávky pro rozvod kabelů,
- přespárování komínových těles, oprava větracích mřížek,
- náhrada poškozených částí plechu za nové měděné díly, spojované klasickým zámečnickým způsobem na protizáhyb,
- provedení výkopu po vnějším obvodu budovy i vnitřních nádvořích, hluboké 500 mm a široké 600 mm, odfrézování asfaltového koberce, výkopy určeny pro vedení hromosvodu, podél domu v asfaltovém krytu osazeny žulové obrubníky a anglické dvorky kryté sklobetonovými dlaždicemi, dle výkresové dokumentace by se výkop měl vyhnout obrubě s anglickými dvorky,
- projekt hromosvodu s osazením tyčových jímačů a uzemnění.

Samostatně vykresleny veškeré konstrukční detaily v návaznostech krytiny na okraj střechy:

- hřeben prejazové krytiny,
- okapní žlab nadřímsový u prejazové střechy,
- oplechování komína,
- okapní žlab nadřímsový falcované střechy,
- výklenek pro výtahy,
- atika,
- římsa s okapním žlabem,
- okapní žlab zaatikový a nástřešní,
- oplechování větracího komínku,
- oplechování komína u falcované střechy,
- žebřík,
- oplechování lávky u falcované střechy, u prejazové střechy,
- oplechování prostupu ocelové konstrukce,
- oplechování prostupu pro kabely,
- oplechování okenního otvoru,
- vedení hromosvodu.

Charakteristika objektu a území:

Architektonický komplex Ministerstva zemědělství je součástí jednotně koncipované výstavby významných veřejných budov na bývalém Petřském nábřeží, regulovaném na počátku 20. let 20. století. Stavbám tří ministerstev (zemědělství, železnic a veřejných prací - nerealizovaná) předcházela demolice barokních Helmových mlýnů v roce 1929.

Monumentální pětipodlažní budova ministerstva zemědělství, komponovaná jako solitérní osově symetrický blok se dvěma vnitřními dvory, nese stylové znaky konzervativního neoklasicismu. Byla vystavěna podle projektu architekta Františka Roitha v letech 1929-32. Hlavní průčelí je orientováno do východního prostranství Těšnova, mírně předstupující pětiosý vstup se čtyřmi sedícími ženskými figurami, symbolizujícími zemědělské práce od Jaroslava Brůhy a Karla Štipla, zdůrazňuje kamenný obklad s masivními římsami. Kratší boční průčelí se mírně svažují k ministerstvu železnic. Dvorní průčelí severního nádvoří prosvětluje původní obklad z bílých kachlů. Konstruktivní systém tvoří železobetonový skelet s deskovými stropy v kombinaci s trámkami. Střešní krytina je z falcovaného měděného plechu.

Budova Ministerstva zemědělství je zastřešena valbovou střechou, krytou prejzami a v částech s mírným sklonem měděným plechem. Prostor podkroví v celé délce všech křídel prosvětluje pás drobných pultových podélně orientovaných vikýřů, které svým dekorativně tvarovaným měděným oplechováním tvoří architektonickou součást střešní partie.

Vstupní hala s nástupním mramorovým vyrovnávacím schodištěm je koncipovaná jako reprezentativní interiér, disponující stylově vytříbeným uměleckořemeslným vybavením v kvalitních materiálech (leštěný mramor, mosaz, sklo). V pohledově exponované poloze, situována naproti vstupu, dominuje ústřednímu prostoru trojice rozměrných ozdobných vitráží (samostatně evidovaných jako movitá kulturní památka), od Václava Karel z roku 1931. Figurální motivy jsou sesazeny z tabulek čirého strukturovaně tlačeného skla do olověných rámečků.

Architektonický komplex se pohledově uplatňuje z nadhledu v panoramatických záběrech z Letenské pláně i nábřeží.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o stavbu nacházející se na území Pražské památkové rezervace (PPR), vztahují se na stavební úpravy této stavby rovněž ustanovení nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21. 7. 1971. Památková rezervace v hlavním městě Praze, představující historické jádro Prahy, byla v roce 1992 zařazena do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Předmětem památkové ochrany jsou na území Pražské památkové rezervace (PPR) kromě prohlášených kulturních památek rovněž stavby a plochy, které nejsou nemovitými kulturními památkami, ale které vykazují dílčí památkové nebo urbanistické hodnoty dotýkající se vnitřní i vnější architektury. Prioritou památkové péče je zachovat a trvale chránit kulturně historické a urbanisticko architektonické hodnoty.

Pro stavební úpravy nechráněných objektů a ploch v PPR je v § 3, odst. 1, písmeno a) citovaného nařízení vlády stanovena podmínka, že musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému společenskému využití a dalšímu zhodnocování výtvarných a dokumentárních funkcí.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Při posuzování veškerých stavebních úprav předmětného objektu je třeba obzvláště uvážlivě vyhodnotit důsledky, které by mohly zásahy do jeho stavební podstaty způsobit, neboť dne 30. 11. 2017 podal NPÚ ÚOP PR pod č. j. NPU-311/89817/2017 na Ministerstvo kultury návrh na prohlášení objektu za nemovitou kulturní památku.

Monumentální solitérní komplex je začleněn do urbanisticky i architektonicky jednotného panoramatu vltavského nábřeží s ucelenými bloky významných státních institucí dalších ministerstev, vystavěných v souvislosti s regulací břehu. Dokumentuje kvalitou architektonického projevu příklad reprezentativní architektury ve stylově vytříbené formě konzervativního neoklasicismu mezi dvěma válkami.

Konfigurace střešního pláště je součástí architektonické kompozice (pokračování a zakončení fasád), s charakteristickou hmotou, proporcemi, krytinou i detaily. Její podoba je rovnocenná ztvárnění fasády, se

kterou tvoří jeden celek, odpovídá slohu, v němž byl objekt postaven, má hodnotu historického dokumentu dokládajícího technickou úroveň stavebnictví a řemesel své doby.

V konkrétním případě by měla být uchována nejenom její základní konfigurace s nárožními valbami, ale i architektonicky čistá podoba pásu ležatých obdélných vikýřů, uplatňujících se svými tyrkysovými měděnkovými čely jako výrazný výtvarný prvek v plastické struktuře terakotových prejzů. Obdobný výtvarný záměr byl použit i ve vnitrobloku, kde ukončují fasády i celý prostor nádvoří ministerstva. Vzhledem k mimořádnému společenskému a reprezentativnímu významu státní instituce je i prostor vnitrobloku pohledově exponovaný veřejnosti. Důležitou estetickou součástí monumentálně koncipované architektonické kompozice vytváří i jemně prolamovaná linka měděného oplechování okraje římsy.

Technický stav dotčených konstrukcí:

Odpovídá stáří a kontinuálnímu užívání stavby, díky pravidelné péči nosná konstrukce krovu v relativně udržovaném stavu. Falcové spoje pásů z měděného plechu rozestouplé vlivem teplotních rozdílů, trámký vikýřů dožilé zatékáním netěsnostmi klempířského oplechování.

Dosavadní stav projednání:

Uskutečnila se podrobná obhlídka střechy za účasti projektantů a správce budovy.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že zamýšlené práce **budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:**

1. Vybraný konkrétní typ prejzů bude předložen k posouzení NPÚ ÚOP PR a MHMP OPP.
2. V součinnosti s NPÚ ÚOP PR budou vybrány 1-3 kusy nejzachovalejších vikýřů (optimálně v okrajové poloze), jejichž stav dovolí zachování a repasi. Originály těchto vybraných kusů včetně použití původního měděného oplechování čel, boků a stříšek, zpatinovaného do tyrkysové měděnky, budou ponechány a začleněny do nové krytiny.
3. Po provedení a osazení vzorové kopie jednoho střešního vikýře včetně obvodového klempířského oplechování, budou zbývající vikýře zhotoveny až po odsouhlasení organizacemi památkové péče (MHMP OPP a NPÚ ÚOP PR).
4. Svislá plocha oplechování okraje střechy bude opatřena diamantovým (psaníčkovým) dekorem plasticky prolámaného měděného plechu jako stávající.

Zdůvodnění:

Památková hodnota dotčené střechy spočívá v jejím sourodém začlenění do hmotové skladby střešní krajiny daného historického urbanistického celku, spoluvytváří architektonickou podstatu daného objektu, je nedílnou součástí jeho kompozice (pokračování a zakončení fasád), s charakteristickou hmotou, proporcemi, krytinou i detaily. Pro udržení autentického architektonického výrazu a prostředí objektu je nutné, aby stavební prvky (výlezy, lávky, komínová tělesa, oplechování) byly svým umístěním, vzhledem a provedením integrální součástí historického exteriéru a celého urbanistického celku.

Materiál a barevnost krytiny je důležitým výrazotvorným prvkem podílejícím se na charakteru objektu i celého urbanistického celku, měděný plech tento požadavek splňuje.

NPÚ ÚOP PR upustil od požadavku na patinaci měděného povrchu umělým předzvětráním vzhledem ke skutečnosti, že tento stav je pouze přechodný, krátkodobý. Uměle vytvořený povrch nátěrem v tyrkysovém odstínu měděnky by v dálkových pohledech nemusel působit věrohodně. Vzhledem ke skutečnosti, že připravovaná výměna plechové krytiny je předpokládána s výhledem na dalších sto let, představovalo by i drobné odchýlení od přirozené barvy měděnky nenapravitelné důsledky.

Ad 1) Současná nabídka výrobců na trhu poskytuje široký výběr typů tvarovek, odstínů i kvality. V některých případech jsou za prejzy nesprávně vydávány i esovky. Nová náhrada by měla být svými estetickými i fyzikálními vlastnostmi co nejblíží původním.

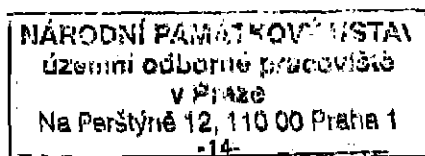
Ad 2) Požadavek na zachování 1-3 kusů vzorových vikýřů v originálním provedení byl stanoven z důvodu prezentace přirozené patiny charakteristické měděnky a pro možnost porovnání tvarové shody kopií s originálem.

Ad 3) Vikýře nejsou pouze výhradně konstrukčním nástřešním prvkem, ale výtvarně řešeným doplňkem s řemeslně náročnými detaily a spoji. Některé nejsou bez demontáže celku v současné době přístupné a nelze je ani podrobně doměřit. Požadavek NPÚ ÚOP PR byl ústně předběžně domluven na místě za předpokladu, že detaily provádění budou průběžně konzultovány během rozebírání. Pokud uspokojivý stav některých součástí dovolí další použití, budou vyměněny pouze dožilé a degradované články v nezbytné míře.

Ad 4) Diamantové prolamování obvodového plechu okraje střechy představuje jemnou dekorativní úpravu klempířského prvku, inspirovanou motivy dobového stylu.

Rozsah a charakter navrhovaných prací odpovídá údržbě a opravě za účelem udržení kvality užívání a dlouhodobé péče o nemovitost. Jejich účelem je prodloužení životnosti povrchových materiálů. Za předpokladu respektování výše stanovených podmínek by neměly měnit vzhled exteriéru a poškodit památkovou hodnotu objektu, naopak přispějí k funkčnímu i estetickému zhodnocení, zachování dobrého stavu objektu a tedy k uchování jeho památkových a dokumentačních hodnot. Realizace záměru při zachování historických konstrukcí, dobových technologií i materiálů napomůže uchránit tyto jeho hodnoty i do budoucna, z památkového hlediska jej lze tedy akceptovat.

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D. v. r.
ředitel

Příloha: dokumentace

Za správnost: H. Stejskal